

Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat van,
nr. IENW/BSK-240774, houdende vaststelling van regels voor het bepalen van het
primaire energiegebruik voor waterschappen (Regeling vaststelling primair
energiegebruik voor waterschappen)

**HOOFDDIRECTIE
BESTUURLIJKE EN
JURIDISCHE ZAKEN**

(KetenID WGK026124)

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op de artikelen 117, vierde lid, en 122d, zevende lid, van de
Waterschapswet;

BESLUIT:

Artikel 1

De hoeveelheid primaire energie van elektriciteit wordt bepaald op basis van de
primaire energiefactor 1,45.

Artikel 2

De hoeveelheid primaire energie van warmte wordt bepaald op basis van de
primaire energiefactor 1,11.

Artikel 3

De hoeveelheid primaire energie van de overige energiedragers wordt berekend
op basis van de stookwaarde zoals opgenomen op de meest recente 'Nederlandse
lijst van energiedragers en standaard CO₂ emissiefactoren' die jaarlijks wordt
gepubliceerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl).

Artikel 4

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.

Artikel 5

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling vaststelling primair energiegebruik
voor waterschappen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Barry Madlener

Toelichting

1. Inleiding

De wet van **DATUM** tot wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing, het geven van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten (**Stb., ..**) (hierna: wijzigingswet) zal per 1 januari 2026 in werking treden. Waterschappen krijgen hierdoor onder andere de mogelijkheid om meer hernieuwbare energie op te wekken dan zij nodig hebben voor hun taken. Daaraan zit wel een begrenzing. Er mag niet meer hernieuwbare energie worden opgewekt dan twee keer het primair energiegebruik voor de watersysteemtaak en drie keer het primair energiegebruik voor de zuiveringstaak. In deze nieuwe regeling, de Regeling vaststelling primair energiegebruik door waterschappen, is opgenomen hoe het primaire energiegebruik wordt bepaald voor elektriciteit, warmte en overige energiedragers.

2. Bepalen primaire energiefactor

De wijzigingswet verduidelijkt dat waterschappen niet alleen hernieuwbare energie mogen opwekken om te voorzien in de energiebehoefte die zij hebben om hun taken uit te voeren, maar dat zij ook extra hernieuwbare energie mogen opwekken om de onvermijdelijke uitstoot van broeikasgassen die vrijkomen bij hun taakuitoefening te compenseren. Daarmee kunnen de waterschappen op termijn zowel energie- als klimaatneutraal worden.

De kosten voor het opwekken van hernieuwbare energie die nodig is voor de taakuitoefening behoren tot de kosten van de taken en mogen daarom gedekt worden met de opbrengsten van de waterschapsbelastingen. De wijzigingswet verduidelijkt dat dit ook geldt voor de kosten van het opwekken van extra hernieuwbare energie ter compensatie van broeikasgassen die vrijkomen bij de taakuitoefening en redelijkerwijs nog niet vermeden kunnen worden.

Om de klimaatvoetafdruk en daarmee de productieruimte van de extra hernieuwbare energie te bepalen, wordt gebruik gemaakt van een vaste factor ten opzichte van het eigen totale primaire energiegebruik per taak van het waterschap. Voor het watersysteembeheer is deze factor twee keer het primaire energiegebruik van de watersysteemtaak en voor waterzuivering drie keer het primaire energiegebruik van de zuiveringstaak.¹

Deze regeling bepaalt hoe het totale primaire energiegebruik voor zowel elektriciteit, warmte als overige energiedragers wordt bepaald. Bij overige energiedragers valt te denken aan aardgas, diesel, biodiesel, LPG, stortgas, benzine, maar ook aan biogas afkomstig van het zuiveringsproces.

In de Waterschapswet is opgenomen wat onder primair energiegebruik wordt verstaan. Dit is de totale energetische waarde van de verbruikte primaire energiedragers, waarbij de energetische waarde van de secundaire energiedragers elektriciteit en warmte wordt teruggerekend naar de stookwaarde van de primaire energiedragers. Bij primaire energiedragers gaat het zowel om energiedragers uit fossiele bronnen zoals aardolie, aardgas en steenkool als

¹ Zie voor een nadere toelichting Kamerstukken II, 36412, nr. 3, paragraaf 5.2.

primaire energiedragers uit hernieuwbare bronnen zoals wind, zon en waterkracht. Van deze primaire energiedragers wordt secundaire energie in de vorm van elektriciteit of warmte opgewekt. Voor deze secundaire energiedragers elektriciteit, warmte en overige energiedragers geldt dat deze worden teruggerekend naar de stookwaarde van de primaire energiedragers.

Voor elektriciteit wordt het primaire energiegebruik bepaald op basis van de primaire energiefactor 1,45. Dit komt overeen met 5,22 MJp primaire energie per kWh elektriciteit. Hiermee wordt aangesloten bij NTA 8800:2024, §5.5.5.²

Voor warmte is niet aangesloten bij de NTA 8800. In tegenstelling tot elektriciteit, waarvoor de NTA 8800 één factor hanteert, wordt voor warmte de primaire energiefactor afhankelijk gesteld van de kwaliteitsverklaring voor het warmtenet van waaruit de externe warmtelevering plaatsvindt.³ In geval van warmte is er geen sprake van een landelijk netwerk zoals bij elektriciteit wel het geval is. Dit heeft tot gevolg dat er veel verschillende waarden gebruikt zouden moeten worden. In verband met de uitvoerbaarheid en het feit dat de omvang van warmte gelijk is aan 1% van het totale primaire energiegebruik van de waterschappen, is besloten om ook voor warmte één waarde aan te houden. Dit is de waarde die eerder ook in de Monitoringsmethodiek MJA3 werd gehanteerd.⁴ Alle waterschappen zijn hier voorstander van. Deze waarde is gebaseerd op een referentietechniek van een gasketel met 90% rendement, die bijvoorbeeld wordt gebruikt in het Protocol Monitoring Hernieuwbare Energie⁵ en de Handreiking Monitoring MJA3-convenant.⁶ Voor de berekening van de hoeveelheid primaire energie wordt uitgegaan van $1/0,9 = 1,11$ GJp primaire energie per GJ warmte.

Overige energiedragers worden berekend op basis van de stookwaarde zoals opgenomen op de meest recente 'Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂ emissiefactoren'. Deze lijst wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (rvo.nl).⁷

3. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

Deze regeling heeft geen gevolgen voor de regeldruk van burgers en bedrijven. De bestuurlijke lasten zijn verwaarloosbaar. Waterschappen beschikken over de gegevens over het gebruik van de secundaire energiedragers (electriciteit, warmte en overige energiedragers). Deze hoeven enkel te worden teruggerekend met naar de stookwaarde van de primaire energiedragers door de in deze regeling opgenomen factor te hanteren.

Deze regeling zal worden voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). **PM advies.**

² Deze norm is kosteloos beschikbaar bij het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN).

³ Het afgeven van een kwaliteitsverklaring gebeurt op grond van afdeling 2.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

⁴ Meerjarenaafspraken Energie-efficiëntie 2001-2020 (MJA3-convenant), 1 juli 2008.

⁵ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, [Protocol Monitoring Hernieuwbare Energie](#), herziening 2022.

⁶ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, [Handreiking Monitoring MJA3-convenant](#), 24 augustus 2020.

⁷ Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂ emissiefactoren <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2024-02/Nederlandse-energiedragerlijst-versie-januari-2024.pdf>.

4. Advies en consultatie

Van **PM** 2025 tot en met **PM** 2025 is de ontwerpregeling gepubliceerd op www.internetconsultatie.nl. Er zijn **PM** reacties ontvangen.

Op de site www.internetconsultatie.nl worden de ontvangen reacties openbaar gemaakt indien degene die een reactie heeft gegeven daarvoor toestemming heeft gegeven. Op de genoemde site wordt ook een kort verslag geplaatst waarin op hoofdlijnen de resultaten van de internetconsultatie zijn vermeld alsmede de belangrijkste veranderingen in het voorstel of de toelichting naar aanleiding van de ontvangen reacties.

5. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt gelijktijdig in werking met de wetswijziging met ingang van 1 januari 2026. Daarmee vindt de inwerkingtreding plaats op een vast verandermoment. Er wordt een minimuminvoeringstermijn van drie maanden in acht genomen die geldt voor besluiten die tot medeoverheden zijn gericht. Hiermee wordt voldaan aan het beleid van het kabinet inzake vaste verandermomenten en minimuminvoeringstermijnen van regelgeving.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Barry Madlener